

ИЗДАВИ
УТОРНИКОМ
И
СУБОТОМ
РЕДАКЦИЈА И АДМИНИ-
СТРАЦИЈА Његова бр. 27
КОТЕЛ "ИМПЕРИАЛ" —
ЦЕТИЊЕ

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

УРЕЂУЈЕ ОДБОР
РУКОПИСИ СЕ НЕ ВРАЋАЈУ
ТЕЛЕФОН УРЕДНИШТВА
БРОЈ 64
ПРЕДПЛАТА:
МЕСЕЧНО Лл. 8—
ГОДИШНИ БРОЈ Лл. 1—

ЛИСТ ЗА НАЦИОНАЛНУ ПОЛИТИКУ, КЊИЖЕВНОСТ И ПРИВРЕДУ

Инспекционо путовање Господина Мусолинија по афричком ратишту

Од 29 јуна, када је освојен Марса Матрух, па све до 20 јула обилазио је Дуче оперативну зону на мармаричком фронту. Том приликом је извршио инспекцију трупа, аеродрома, поморских база, италијанских и њемачких војних болница, војничких логора, италијанских колонијалних насеља, те је подијелио многа одликовања. Приликом свог повратног лета задржао се неколико сати у Атини, гдје га је становништво на челу са властима дочекало са највећим одушевљењем. Након што је посетио Акропољу, извршио је смотру неких војних јединица, и на крају примио у згради италијанског посланства неколико грчких великодостојника. На дан 20 јула вратио се Дуче у Италију са свог двадесетодневног путовања, током којег је превалио преко 6.000 километара.

Култ рада — повлађивање стручности

Као што смо и у ранијим нашим чланцима истицали, код нашег становништва, под утицајем једног потрешног школства, био је завладао један настран дух да се дјети, готово искључиво, шаљу у школе које дају опште образовање. На школе које дају стручно образовање гледало се са висине. У њих се ишло по нужди, а њак који је такву школу завршио није волио да своје знање практично испробава у упражњавању своје стручности, већ му је главна брига била да, преко протекција стичења, ујака, трна, тетак, кумова и пријатеља, добије негде државну, бановинску или какву другу самоуправну административну службу и да тако, као прави „господин“, живи, ради и „господује“.

Имали смо, поред другог, двије добне посљедице тога избегавања стручности. На првом мјесту наш административни апарат претпао се људима који, у својој већини, нијесу имали смисла за јавне послове, иако су о себи највећше уображавали, што је уродило протекционизмом, повлађивањем неспособних, нередом у администрацији. На другој страни, наш народ је и данас остао у незнању, развијајући свој живот и своје радности по старинским методама и навикама. Тако се културно и економско стање широких народних слојева, уместо да се све више унапређује и да се подиже опште благостање, апањело у стагнацији.

Карактеристично је да народ, који је много губљао на неспособно и корумпирано чиновништво, није увијек гдје га води то све веће давање своје дјечи у школе које пружају опште образовање. Црна Гора је релативно највише од свих наших других крајева давала универзитетски образованих људи. Када је, прије неколико година, један наш познати јавни радник, добродјерљиво, указао на нове напасни крајеви изабаци у велики број људи са факултетским дипломама, а да се на стручне, полуприпадне, занатске, трговачке школе, дакле на школе од којих би становништво највише користило, ништа не полагало, — наши покрајински листови остали су, наравно демогошки, у одбрану наше интелегенције против тога писца, подмешући му да је имао аде намере. И, најжалост, тако је мислило и само наше становништво. Случај тога писца показује јасно, не да он није имао право, него да је, стојећи на се подигне материјално стање нашег свијета и да се он упутити из корисна привредна занимања. У томе циљу морају се повлађивати стручне школе, ниже, средње и више. Д.

Духовна атмосфера, у којој се кретао наш мали човек, била је затрпана. Никад раније култ рада није био толико ниско саван. Црногорци су, треба признати, и за вријеме своје самосталности, са висине гледали, да не речено презирали, њавне делатности, нарочито занате. Ко је вршио, рецимо, ковачки или колајински занат, тај је сматран човеком ниже врсте, па су га у њим крајевима звали Шитанином и „божесамуј“, нијесу мјештањ, крвљу и крвљу, доносио да се образовање. Када Никола је напустио да код Црногораца развије љубав према занатлима, та је једном приликом, кад би био приморан да ради фабрикантима, и сам увео да чекићом кује твоябе и напонају. Али, кад је тај није мислио помоћи. И занатлима смета је код наших људи стари, навадних дувао презирања заната, избегавања стручности, и наспрот томе, примитивног трчања за професијама и звањима гдје се може „накривити капица“.

У нашој покрајини било је стручних школа. Има их и данас. Настајало се да се у народу развије стручност. Међутим, у томе се још није успијело. Било би врло интересно испитати колико је свршених ђака оваких школа отишло у народ да врше корисне привредне послове. Рачунамо да би тај број досад изисао врло мали. Али, зар није и свијешно и тужно да неко ко заврши занатлијску школу, уместо да се ода упражњавању научног заната, востане писарчић у неком надлештву? И зар није некултурно — и не само некултурно него и антикултурно — да се и још у народу подржава стари дух потчињавања стручности и стичања, нарочито заната и занатлија? Оно што треба највише цијенити, јер је корисно за све, то се досад код нас, у овој кризитој и поноситој покрајини, највише запостављало, и то, најжалост, од стране самог становништва, нехајног, непосвијешеног, али зато самоувереног до крајности.

У нашем свијету није изгрђен култ рада, као што он постоји код напредних народа Европе. Без њега се не можемо надати општем препоруку, јер, без љубави према раду, рад не може да се у јојој мјери развија и да допринесе оне плодове који се од њега очекују.

Развијајући у нашем становништву култ рада, и наши школски људи и наши занатлијски радници треба да настоје да се подигне материјално стање нашег свијета и да се он упутити из корисна привредна занимања. У томе циљу морају се повлађивати стручне школе, ниже, средње и више. Д.

УСПЕСИ ОСОВИНСКИХ СНАГА

Од 24 јануара до данас потопљено је 616 америчких бродова

са укупно 3,643.000 тона

Послије Ростова освојено је град НОВОЧЕРКАСК

Код В. Роже одбијени сви руски напади са великим губитцима непријатеља. Уништена су 103 руска тенка

Западни фронт

Источни фронт

У линији непријатеља није више поновно извршено нападе који су га стајали. На западном фронту влада активност артиљерије обичу страна. На јужном сектору су одбијени напади немачко-пољских бродовних средстава, и онемогућено је 34 бродна кола. Немачки ловци су оборили 24 британска авиона, 1 британски бомбардер и 2 британска торпедна авиона. Прошлх дана изстакла се својим сјајним држањем у борбама дивизија Навија. Непријатељски авиони су бомбардовали Тобрук задавши знатну материјалну штету. Убијено је и рањено неколико либијских цивилних лица.

Средоземно Море

У источном дијелу Средоземног мора једна италијанска подморница потопила је 24 ов. мј. један непријатељски трговачки брод од 5.000 тона, а једна друга италијанска подморница је потопила и потопила један друг непријатељски транспортни брод криат трупа.

Непријатељско ваздухопловство покушало је ових дана да нападне један ковој који је из Италије ишло за Африку. Том приликом је лакше оштећен један италијански транспортни пароброд, али је зато противвајанска артиљерија оборила 4 британска авиона. Један дио посаде је заробљен. У разним ваздушним борбама инак Средоземног мора немачки су ловци оборили 24 ов. мј. укупно 10 британских авиона, а бомбардовали острво Малту успијевши и да запале постројења једног аеродрома.

Потлапања без хита и без торпеда

Једна немачка подморница је скори и не пуцајући потопила у Мексичком заливу један велики једрањак, устарио је посада једрањак чим је чула прве митралеске пушке одмах почела да пушта у море чамце за спасавање. Нешто доцније су немачки морнари, поплети се на једрањак, заплели ручним бомбама упалили терет.

У ростовској зони раширићује се бојиште од распршених непријатељских трупа. Источно од Ростова освојено је кућу по кућу град Новочеркаск. Током борби које су се развиле на ростовском сектору заворили је једна немачка тешка пољска батерија 17 борних кола у року од једног сата. Борба за прелаза преко Дона источно од града развила се на широком фронту. У широком басену Дона, западно од Стаљинграда приближавају се њемачке и савезничке трупе ријеци. Сјеверно и сјеверозападно од Вороњежа наставио је непријатељ са великим снагама своје покушаје продора немачког фронта. Борба се наставља. Сви напори су се сломили у жестоци борбама о огорченом немачком отпору са крвавим губитцима за бољшевице. Разорена су 103 руска тенка. Код Волхова и код Петрограда одбијено је више совјетских локалних напада.

Према вијestima из војних зворна настављено је чишћење ростовског сектора на десној обали Дона. На централном сектору су двије немачке пешадиске дивизије и пред непријатељског отпора и честа покривања бијомом услед стогодишних киша продла још пале непријатељске посиде локалних борби. У једној шумовитој зони у позадини руског фронта уништено је више логора совјетских трупа и зиробљен огромни напљен који се састоји од разне муниције за тешко оружје. Немачки борбени авиони су опустошавали бомбардовањем железничке пута у позадини фронта. Јужно од Иљменског језера наставио је непријатељ своје бесплодне нападе, у којима је претрпјо огромне губитке. На фронту петроградске опсаде направио је непријатељ кише и нападе на помоћ борних кола. Сви напади били су сломиени.

На централном сектору Карелије прелазе одбијени су поновљени совјетски напади. На источном сектору аустријског фронта одбијен је такође један совјетски одред, који је покушавао да нападне финске истакнуте положаје. На фронту источне Карелије финска артиљерија погодила је и разорила неколико утврде радове противника.

НАШЕ СВЕТИЊЕ

МАНАСТИР ДАЈБАБЕ

Недалеко од Подгорице, на 4 километра, налази се манастир Дајбабе, посвећен Успену Матере Божије.

Манастир је са много труда и личним трошком, из имања наслијеђеног од својих предака, подигао заслужни син нашега народа, високопочасни отац Архимандрит Симеон Поповић, рођени Цетињанин.

Послије савршене Духовне академије у Русији отац Симеон примио је калуђерски чин у Сињевско-Печерској лаври год. 1887, те се као јеромонах повратио у Црну Гору исте године, и постављен за настојатеља манастира Брањине, гдје му, како сам каже, клина није пријала и буде премješтен у манастир Острог.

Према дневном привиђењу неког чобанина из Зете по имену Петка, отац Симеон ризикује се да на мјесту данашњег манастира отпочне изградњу.

О свом досељењу из Острога прекаси отац Архимандрит прича:

„1895 год. први пут долазим на мјесто јављено. Био је јасни зимски дан, 6 децембра, празник св. оца Николе. Бога пута дошао сам из Јерусалима и добио, као што рекох, дозволу на досељење из Острога. Мјесто ми се допаде: наглед диван, самоћа, али бев предави, само једне дроче, а недалеко од вароши. Виде се темељи нечега наспред гробова, темељи од клада, три

четири метра. Послије окупили селане и главаре, оц. Сиљана Марова и друге, и кажем им намеру, да хоћу да се населим и начиним богомољу од свог имања с Цетиња. Одобреше и уступише ми колуна за моју сврху, за новце, потврдишмо таксма у суд, те одмах дадох ископати жиљу воду, убао под село.

Лети пак 1896 године, у јулу мјесецу, ја се преселих, купих штица у Подгорици за 23 форинта, и за један дан мој стан би готов, само мањка штица за врата. Селанин Васо Муртов даде малу љесци, подесну, пришишмо сламе, и ствар готова. Брава на врата није била ни потребна, јер унутра покућанства нема, бев само суд за воду и нешто сијена за лежњик; те тако први стан за калџбера у манастиру Дајбабе био је готов. А први врата била од дрвета, а друга од

Благотворећи труду и радну богоугодност Архимандрита Симеона Поповића данас је манастир Дајбабе на замишљеној висини, са свима потребама које служи у Црну Гору и за окрлење духа и тијела српско-православног народа из питемо Зете и осталих наших крајева.

Слава и хвала Архимандриту оцу Симеону, који је свој дуги вијек провео служећи несребнично Богу и својем народу.

КОМУНИСТИ И БЕСПОСЛИЧАРИ

Докле се нијесу појавили комунисти, беспосличари су носили приврженост у свијету. Назив: чудовиште, потпуно ми је припадо. Удружени заједно са комунистима формирали су једно ново чудо, које је свуда а нарочито код нас навањало један неувјерован по ремећ.

Привлачнице формуле које за њих представљају смисао живота: живљење на рачун других, разврат, тјелесно уживање, убијање и т. д. прослуте су створ, који је отрована не само нама мушкарца и женска омиљана него и селак. Они су их удаљили од Бога, од рада, од породице, од школа и од свега, што у истини представља смисао живота. Од народне удаљене, од радника и трговачка створена је група разбојника и криволочних убица, која је рушила и уништавала све што је наш народ једнојма текао и стекао.

Ангажујући се, да овоме алу не само стане на пут него да и радикално уништи, Национални покрет је примио на себе веома тешку улогу. Али захваљујући вјери у себе и ангажујући поштедне духовне снаге, борба је успјешна и побједила. Народ је, углавном, напуштао даљих аличина и неједна коју никада нијесу били својствена док алу их није напустила група изајадника и страних плаћеника.

Услови за борбу нијесу били свуда једнаки. Ту и тамо се она спроводила енергично и са пуним осјећањем дужности и одговорности, а онамо гдје се осјећа лабавост то је последња:

удаљеност од опасности и стварности, често и због других разлога. Тамо се и даље смију са злудашкошћу и раде противу нашег покрета бунтовничке, али кукавичке душе, служећи се у својој раду, на жалост, и сада, понекад и успјешно, свим безобзирним само њима својственим средствима.

Удаљено од свирепе стварности Цетиње је, изгледа, највише заостало. Ту се још води рачуна о томе, да ли ће се изјавити поступак одобрити или осудити, ту још има утицаја туђи неф и мишљење, а томе се, природно, придружују несрећни обзирни везани са разним, а нарочито личним, развојима и околностима.

Докле Цетиње овако, дотле су они били spremni да у даном, од њих очекиваном моменту, иступе противу нас онако како то нико не може ни замислити. Колашин, Радовче, Шитари, Горње Поље и др. мјеста, потамњела би пред оним што би се на Цетињу одиграло. Они су имали све спремно.

Зато је на Цетињу борба најтежа. Зато се ту осјећа и потреба највеће отпорности. Зато је потребно да елиминисмо све, што може нашу снагу рушити и што нас може ометати да постављеним задатком извршимо онако како се то мора и како нам то дужност налаже. Зато смијемо напријед у борбу рушећи све препреке докле не сатремо то свјетско чудо: комунисте и беспосличаре, јер ће иначе на наш покрет пасти љага и проклетство! Нам.

Организовање нове Источне Азије

Јапан је већ са успјехом довршио пет својих похода (Хонгконг, Малака, Холандска Индија, Филипини и Бирма) и сада са исто таквом енергијом ради на изграђивању свог великог аутархијског простора, који га има учинити неповиједљивим а у исто вријеме да осигура свим народима источне Азије мир и опште благостане. Овакав огромни задатак се наравно не може довршити од данас на сутра, јер је за његово остварење потребна приватна сарадња свију, Јапанска влада је успоставила следеће критерије за управљање територијама ваносједнотних јужних предјела:

- 1) управљачке методе морају бити добро прилагођене мјесним захтјевима и потребама;
- 2) јапански функционери ће се поставити само на важне и управне положаје; при њиховом набору ће бити примјењиван критериј највеће квалитетне ефикасности са највећом бројном ограничењешу персонала;
- 3) поштоваће се и штитити вјероисповијест становништва и избегаваће се свака акција која би ишла за тим да натерја уруоенике на прелаа у друге вјере;
- 4) са уруоеницима ће се поступати учтиво али достојанствено. Врло је важно да се они отргну од англиског утицаја;
- 5) непријатељски поданици ће бити извучени строгао поступку, али је неопходно потребно да се искористи служба оних који се покажу спреми на сарадњу са јапаном;
- 6) настојаће се свим средствима да се кинески тријумф настанени у тим крајевима што веће искористе, настојаће и тим путем да се отргне од кинеског утицаја;
- 7) у циљу проналажења јапанског језика, али и да присило;

8) што се тиче привреде јужних предјела бирнуће се управа за снабдијевање мајке стабине сировинама и за неодољно провођење аутархије из истих разлога, како би окупаторске трупе могле да живе од амала у којима се налазе.

Овим пројектом, који је прошлог мјесеца стављен на гласање, намерава јапанска влада да смањи број чиновништва у централним и периферским управама, да би их отпремила у вапосједноте крајеве.

На овај врло практичан начин јели се осигурати у управама нових вапосједнотних територија коментенто особље, које ће бити способно да се побори на брани развој привредног и политичког живота и крајева.

У Јапану се врше и мјере за елиминирање извјеснога броја малих индустрија којима влада, у име оштећеислажуће своту што заноси десетоструку чисту зараду током прошле године. Ова мјера се проводи зато, да би се могао употребити у привредним оквирима које развој сукоба и потребе мира намећу као најкорисније. Многим таквим лицима биће на тај начин пружена могућност да побољшају своју сопствену егзистенцију пребацијући се у јужне крајеве. У међувремену војна управа усилно ради на реконструкцији јужних предјела према плановима који су већ раније били брижљиво проучени и спремлени.

Свуда се проширује проучавање јапанског језика. Јапанско Министарство народне просвете побринуће се да отпремаће учитеља и потребних књига у довољном броју. На тај начин се може сматрати да ће јапански језик ускоро постати уведени језик у зони аједничког благостања Велике Источне Азије.

ПРИВРЕДНЕ МОГУЋНОСТИ БИРМЕ

Пирма има површину од 605.000 кв. км. Њена је вјетско насељена има једна 15.000.000 становника већина популација Бирме. Пирма је највише развијена у јужној Бирми, која има 4% целокупнога становништва.

Бирмански народ је чудан: не познаје ни болове ни бједу, увијек је добро расположен и бучан, не упушта се у жалост нити се урујања, воли веселе разговоре а обожава игру и музику. У исхрану је, томе, наспрут, умерен и једноставан: задовољава се шаком риже и по којом бананом. Природни живот овог увијек навијеног народа дао је Бирми име земље неспрестане радости. А томе има да заблагодари највише богатствима своје земље, покривене огромним пољима риже, на којима лепршују веселе птичице најразличитијих боја.

У привредноме погледу ослања се земља на гајење риже, чија производња постиже око 8.000.000 тона, од којих се 35.000 извозило у Индију, Кину и Јапан.

Дуван и чај гајили су се такође, али у врло скромној количини, нарочито док долине Иравадија. Од прије вјесног времена гајило се такође каучуково дрвје са годишном производњом од око 10.000 тона, али ванста наизвједно богато бирманско тло није било у пуној мјери искоришћено, било услед тога што земљорадници теже примјењују вастарело и примитивно пољопривредно оруђе, било опет услед немарности самога становништва које би наш је нарочито радно. Званични подаци јављају да има више од 20.000.000 хектара некултивираних зиратног земљишта наспрут 61% милиона хектара обрађеног (не рачунајући државу Шан). од ових пољедних рижа заузима 4.250.000 хектара, просо 344.000, равна поврха 348.000, кирикири 139.000, а памук 121.000.

Велику важност има шумско благо које покрива три петине целокупне земље. Међу дрвешне највећу вредност

има без сумње теак, који даје 90% целокупног навода дрвета. То је дрво које се одупири разноразј акцији крава и других инсеката, оварује се и побољшава што више старе, а својим материјалом пружа могућност за најразличитију употребу. Затим треба споменути дрво тили, које даје једно уље што се употребљавало као лак.

Осим тога крије се у недра Бирме напачно рудно богатство. У чувеним пољима Индалф, Сингу, Јенанганг и Минди дигу рижене Иравади, гдје су се одиграле најоруженије битке намећу јапанских и англи-кинеских снага, добија се знатна количина петролеја. 1939 године је произвођац петролеја износила 1.000.000 тона, а скоро цијела ова количина је била извезена.

На бирманским висоравнима вади се такође и око 56.000 тона цинка, 6.000 тона калаја, 4.000 тона бабра и око 1.000 тона никла.

У западним зонама висоравни налазе се осим тога рубини и друго драгоцене камене, које је прослављило Бирму још прије толико времена. У напредно важном индустријском и рударском центру Бадауну, у којему су смјештене многобројне фабрике, налазе се огромна складишта сирца и олова, док предстој Тенесери даје огромне количине калаја и тункетана, чија је производња 1939 године износила преко 5.000 тона.

Јапанска побједа је између осталог ставила Енглеску пред питање снабдијевања Индије рижом и петролејем, а нарочито тежак постаје за Енглеско царство проблем каучука и тунгстена, који су се у великој количини увозили на Малаја и Бирме, које се обавије данас налазе под јапанском влашћу. Према томе јапанска контрола Бирме представља данас нову и тешку чињеницу, па привреду Енглеског царства, које ће се наћи присиљено да са друге стране снабдијева Индију. Јапану, томе наспрут, ова привредна богатства учиниће знатне услуге.

ДНЕВНЕ ВИЈЕСТИ

Ва оно који траже службу

Сви они који желе да буду примљени у службу, треба да, поред ујединавања о добром владању моралом, грађанском и политичком, изађом од краљевских карабинера, приложе и уверене да нису кривично осуђивани и да нису под суском истрагом, које излазе државни тужилац окружног суда у чијем се правном подручју подносила напала.

Смјена дјете у дјетињим колонијама

15 јула истекло је рок првој групи мушке дјете у дјетињим колонијама да измијене суице. У више вароши овај је рок продужен до 31 јула и тим дата дјети прилика да што дуже искористе богатство сунца и добре вјеће. У осталим пак варошима додата је још једна, трећа смјена, што је од дјете и од родитеља прилично са највећом благодарношћу.

Цивилни комесар присуствовао је у Будви свечаности којом је закључена прва смјена и у име Г. В. Гувернера и своје изјавио Команданту Црних кошуља и управнику Колоније најсрданије честитате и доплате за савршен ред и најбољи успјех одржавања колоније.

У Подгорици се прва смјена завршила савршеним набојењем гимнастичког програма у присуству Команданта групе.

У Циниловом Граду изведен је у присуству Команданта мјеста аголан програм, а на крају се једно дјетице из италијанског језика тојоно захвалило Г. В. Гувернеру, који је помогао дјети да окрене свој дух и тијело, изражавајући жељу да се идуће године и другој нашој дјети не ускрати иста срећа.

На Цетињу се извела слична церемонија у присуству војних и цивилних власти. Том приликом су се констатовали одлични резултати ове заједнице срећне иницијативе, која је тако благодарно утицала на дух и тијело хиљаде наше дјете које с вистрпљивом очекују да дође, ново лето, па да опет буду позвани у колонију, где се тако лијепи проводи и ужива у благодати сунца и сваке друге неге.

ИЗ УРЕДНИШТВА

Никаве огласе, захвалнице и изјаве нећемо штампати ако се новац унапријед не положи према утврђеној тарифи.

Михаило Крстов Јовановић

Јана 5. фебруара 1942 год. прва жртва на јавној Беолици био је Михаило Крстов Јовановић, који одводио комунисти у Заврше, Гриви До, где га у један школ живи бацше и убише.

Напомена: на Беолици, Улама и Очинци, после дугог трајања на свом региону Чока и околине, пронађене неговне посмртне остацие 28. маја ш. год. Сахрањ је на гробљу 20 маја ш. год. под крстом Св. Николе од Беолицима. Напомена: чеше Беолици, Улама и Очинци пренијели су неговне посмртне остацие на рукама од Трајков До, Гриви До, Заврше, Очинци на Беолици, где је савршено сачекал мила жртва са Цетиња и Беолици.

Прије сакрете са покојником се опростио од њега његов савременик Марко Борчевић, а он нацијоналним језиком је говорио: „Вашејоно калешан Јаско Крстовић, који је у свом говору приказао неједнакост комуниста у односу на свјак крајина Црне Горе. Послије опростијих остацие, нацијоналне је почео да савршено националним чеша Беолици Улама и Трајков До командом калешана Јаско Ми ројина.

Свој ми!

ОГЛАС

Продајем из слободне руке ничим употребљену своју имовину: 1) једну грађевину кућу у Подгорици — стара зграда близу Сахат куле — Алвиновића бр. 36, која има двије собе, ходник и два посебна кухиња, прет кућом Гриви у улици „Никовине и Зетске“ отворена, поред жељезничке пруге. Земља је прекласна, плодна и питома, мјесто подесно за башту и подизање куће на истој.

За услове и погодбу обратити се у Ристу М. Поповићу — Подгорица Балшића бр. 41.

Власник
Омер М. Вранкић

ПОЗИВ

Сазивају се акционари Зетске Пловидбе а. д. Цетиње на редовни збор, који ће се одржати дана 30 августа 1942 у 10 сати прије подне у просторијама Црногорске банке на Цетињу улица Његове бр. 110, са сљедећим

дневним редом:

- 1) Извјештај Ванредног Комесара,
- 2) Подношење биланса и рачуна губитка и добитка за пословну 1940 године,
- 3) Подношење биланса и рачуна губитка и добитка за пословну 1941 године,
- 4) Измјена чланова 1, 9, 10 и 41 друштвених правила.

Редовном збору моћи ће присуствовати они акционари који буду положили своје акције барем осам дана прије збора код Банко di Roma, Cattaro, код Агенције друштва Зетске пловидбе у Котору или Црногорске банке Цетиње.

1-3 Ванредни Комесар

МАЛИ ОГЛАСИ

Моју матурску диплому из позгоричке гимназије 1933—34 школске године изгубио сам, те је овај оглашава неважећом.

Милош Р. Лујковић
аспелент филозофије
Погорина — Нови парк

1-3 Моју личну легитимацију издату од стране општине цетињске под бројем 3217 и губљено сам, те је овај оглашава за неважећу.

1-3 Милош М. Ивић
из Цетиња

CONVOCAZIONE DI ASSEMBLEA

Gli azionisti della S. A. Zetska Plovibda con Sede a Cetinje sono convocati in Assemblea Generale Ordinaria per il giorno 30 agosto 1942-XX alle ore 10 nei locali della Banca del Montenegro a Cetinje in via Njegoseva No. 110 per deliberare sul seguente

Ordine del giorno:

- 1) Relazione del Commissario straordinario;
- 2) Presentazione del Bilancio e del Conto Profitti e Perdite per l'esercizio 1940;
- 3) Presentazione del Bilancio e del Conto Profitto e Perdite per l'esercizio 1941;
- 4) Modificazione degli articoli 1, 9, 10 e 41 dello Statuto sociale.

Potranno partecipare all'Assemblea gli azionisti che avranno depositato le proprie azioni al più tardi otto giorni prima dell'Assemblea presso il Banco di Roma a Cattaro, presso l'Agenzia della Societa Zetska Plovibda di Cattaro oppure presso la Banca del Montenegro a Cetinje.

Il Commissario Straordinario

ОГЛАС

Мота брата Радована М. Бурчиновића, учитеља у Шаранима, срез плавички, убили су партизани мјесца маја 1942 године.

Молим свакога онога, ко на шта зна или може да зна о његовој смрти као и извршењу његове воље, да ме изволи обавијести путем Уредништва листа „Глас Црногорица“ на Цетињу. Нарочито молим савјесна Шаранаца на чијој је територији убијен мој ош. брат да ме његовом вољом извести, за чим из брзоједној благодарности давати пристойну награду.

1-3 М. Бурчиновић
из Цетиња

ЈАВНА ЗАХВАЛОСТ

приликом побјеге на положају Велике и мале остацие у остатка нашег узорог мужа и ош

НАЦИОНАЛНА Ј. ЕИОР БА

који је националним борбама и својом животу у борби за слободу партизана на Великом и малом положају.

Овај пут је приликом побјеге и приликом благодарност дугујемо савна онима који не глас његове побјеге и преноса посмртних остатака похиташе, поможемо и бол јам изјавише.

Нарочито хвала Његовој Свјетлости посмртни Милу Радковићу, Црногорско-пријорској, који је на писменим путем изабавио и изабавио побјегу и приликом побјеге као заштитника Свјетлостаске цркве, позвајући нас да частни пријем заштитника Павла баше буди не само утицај већ и брзоједној благодарности давати пристойну награду.

Исто тако дугујемо дугујемо захвалност генералу Г. Косту Поповићу, адвокату Г. Милошу Бољавићу и команданту Г. Душану Вуковићу који приликом мога доласка на Велике похиташе и на гроб ме покојника ододемо.

Хвала Г. Алексу Радковићу, капетану који узгоји онолико свјетлостаске труда о посмртним посмртним остацима и много ли повољно од Велике до Бојурова Брда, као и свој националистичкој војни која је учествовала у преносу.

Нарочито смо захвални његовим вјерним друговима Г. Душану Стаматовићу и Милији Косовићу који су за све вријеме националног устанка били са покојником Павлом перзидијом, па га и до једне куће у Загару допрости.

Хвала Г. Луки Вуковићу на овом свјетлостаске и труду ош вајења посмртних остатака драгог наш покојника из претрешеног гроба.

Хвала Г. Борјану Стаматовићу, Благоју Јајовићу мајору и Вулу Божовићу, на овом свјетлостаске и раду ош преноса покојника.

Исто тако хвала је хвала Алексу Крашковићу и Влади Гардашевићу за овако уложени труд. Хвала Милошу Бурчиновићу, капетану.

Незаборавна хвала италијанској команди, војници и музички на узаканој војничкој почасти како у Нишковићу, тако на Бетини и Дамановом граду.

Хвала Г. Душану Радковићу мајору, Мирку Грујићу капетану и Матијишу Тупићу на овакој предуредљивости у Нишковићу.

Нарочито хвала Г. генералу Благоју Буковићу, мајору Радковићу Милушковићу, капетану Ристу Вуковићу и судији Радковићу Перовићу за учиници труда у Нишковићу.

Хвала грађанству града Нишковића на овако бројном учешћу код и свештеницима који извршише опјело и кроз Нишковић пропратили остацие милот наш покојник, г. проту Милу Вуковићу и Антолију Јашићу, свештеницима Миласу Вуковићу, Милети Варајићу, Богдану Берићу, Милораду Кљајну, Нишкови Јоановићу, Симу Ладановићу и Владимирцу Злојинићу.

Исто тако дугујемо захвалност проту Антолију Јашићу, свештенику Нишкови Јоановићу и школском надзорнику Г. Душану Јоановићу на одржаним говорима приликом испраћаја из Нишковића.

Хвала грађанству Града на дочеку и испраћују.

Нарочито хвала Г. вјетану Милошевићу, свештеницима: Калудровићу и Јоановићу на одржаним говорима приликом испраћаја из Давилова Града.

Хвала поручнику Г. Вуковићу Душану који испрати посмртне остацие милот наш покојника од Велике до Загара.

Захваљујући се брати Загарцима на овако дијавном дочеку и испраћују драгог наш покојника до његове вјечне куће.

Хвала Г. Николи Мрваљевићу на одржаној говори.

Хвала нашем брату и ујак Г. Велици Драговићу учитељу, за овако уложени труд и рад око покојника.

Хвала Г. Милошу Штепановићу учитељу, на овакав опростијени говор са покојником одржаним над раком.

Хвала Г. Милошу Штепановићу колективу Загарског батаљона, Радковићу Нишковићу команданту и војницима браћи Загарцима који поклону ододемо војничку почит приликом сакрете.

Хвала старој проту Г. Петру Вуковићу да дође и драгом наш покојнику опјело изврши.

Хвала свештенику Г. Јовану Велимировићу на чињедству и опјелу.

Још једном нека је једна хвала свима и сваком ко нам је на који начин изрази своје сачување за нашим милим и никада невређеним Павлевић.

Дони Загарца, 3-VII-1942 год.

ОЖАЛОШТЕНА ПОРОДИЦА:
супруга Ђетина, деца: Димитрије, Бранко, Милева и Босилка

ДЕНЦИЈЕ ИЗ ИТАЛИЈАНСКОГ ЈЕЗИКА

Задатак 70

Који је од ваше браће ожењен? Франческо је ожењен пре (da) три године. Која је од ваших сестара удата, старија (maggiore) или млађа (minore)? Моја најстарија сестра, Јулија, је удата. О коме говорите? Ја говорим о оном професору универзитета који ме је, у шали, навао неколико европских језика. Којој си од ових дама послао свежњак цвијећа? Оној са плавом косом. Шта знате о „Бјереницима“ Манцонијевим?

Односе (релативне) замјенице:

2) Ове се замјенице не смију брати са упитним замјеницама са којима имају неку сличност. Ево их:

а) Che

За сва три рода и оба броја:

Che — који, -а, -е; који, -а, -е, из cui — кога, који, којих итд. или, чији, -а, -е, che (cui) — коме, којој, којима итд. che (cui) — кога, коју, које итд. da cui — код које, од које, код којих.

Примјери:

Il ragazzo che canta — дјечак који пјева; I ragazzi che cantano — дјечаци који пјевају; La finestra che è aperta — прозор који је отворен; Il signore di cui parlamo — господин о коме говоримо; La signora di cui parlamo — госпођа о којој говоримо; I fiori che abbiamo colti — цвијеће које смо набили; Il musicante da cui abito — трговац код кога станујем; Le signore con cui ho parlato — госпође с којима сам говорио.

б) Il e la quale, који, -а, -е. Мијењају се како имене. Мијенати: i e le quali, који, -е, -а.

3) Che и il (la) quale се могу употребљавати једно у мјесто другог; али пошто се il quale може употребити само релативно, то се не може употребљавати упитно. Ако се пак употребити упитно онда стоји без члана: quale?

Пријечи:

Aspettare — чекати; mostrare — показати; piacere — допадати се; menare — водити; aprire — отворити; il cuore — срце; l'affanno — бој; il cibo — јело; la cilegia — црква; pulito — чисто; uscito — изашао; essere situato presso — лежати на (бити положен); il monte — брјег; la suola — кухарица; laggiù — тамо доље; inconsolabile — неутјешан; da molto tempo — прије много времена; rubare — красти; l'alto — висина; gradito — пријатан; il colle — брежуљак; il soggiorno — боравак, бављење; godere — уживати; la pianura — равнина; la cima — врх; sorbire — срати; la voluttà — пожуда; stamane — ујутро; questa mattina — јутрос; superare — прелазити; segnare — уочити; la mitra — митра; il cameriere — собић слуга; segnare — означити; triplice — трооструч; contento come una Pasqua — врло радостан; infatti — у ствари; nascondere — сакрити.

Задатак 72

Страна која је изгубио свој новац, јесте Једна Енгле. Јена која је нашла новац јесте наша куварка. Јесте ли св. рекли што сте чули? Ја нијесам сав. што је госпођа рекла. Госпођа чија су дјеца помирла, неутјешна је. Соло чијој смо се цркви дивили, лежи на реци. Шта је казао онај господин коме сте продали моје писмо? Кућа у којој станујем, не допада ми се. О којој књизи говорите? Ево књиге о којој сам говорио. Господин с којим сам синоћ изишао јесте један немачки филолог. Гаје су оне госпође с којима си допутовао из Рима? Ево их.

ОГЛАС

Моју личну легитимацију издату од стране општине општине бр 662 изгубио сам, те је овај оглашава за неважећу.

Иванко Буро

3-3 уч II раз. учитељске школе

Посљедње вијести са разних бојишта

ИТАЛИЈАНСКИ БИЛТЕН БРОЈ 790

ОД 27 ЈУЛА 1942-XX

Главни Стан Италијанских Наоружаних Снага јавља:

Брзом реакцијом наших одреда слоњен је један непријатељски покушај напада на јужни сектор египатског фронта. Ухватила смо нове заробљенике. Ваздухопловство је помогло копнене операције и поновно гађање противничку позадину. Један британски ваздушни апарат на Тобрук проузроковао је незнатну штету и неколико жртава. Противавионска артиљерија тврђава разорила је један авион, који је учествовао у акцији. Италијански и немачки ловци напали су формације Спитфајера, које су покушавале да пресретну осовинске бомбардере приликом њиховог повратка са Малте, где су успешно гађале ратна постројења. Оборена су у борби 2 непријатељска авиона.

Потопљење по Атлантику

Подморница поморског поручника Битеа, која је у америкашким водама потопила 73.378 тона непријатељских бродова, вратила се у своју базу.

Један сјевероамерикашки трговачки брод средње тонаже торпедовао је и потопљен од стране једне подморнице Осовине у Карибском мору. Бродовници су се искрцали у једној луци на источној обали Сједињених Држава.

Једна осовинска подморница потопила је у Атлантику 500 километара од сјеверне обале јужне Америке један велики норвешки брод који је стајао у служби Сједињених Држава. Авиони иорвешке ваздушне силе избили су на пучину даљено од копно један чамчић са бродоловцима са енглеског прекоокеанског брода којег је прије неколико дана у ширини Азора потопила једна осовинска подморница.

Јављају званично из Вашингтона да је између 7 децембра и 12 јула у западном дијелу Атлантика потопљено 360 сјевероамеричких бродова.

Нова јапанска искрцавања

Искрцавање јапанских трупа у Буви на Новој Гвинеји изазвало је забуну у Аустралији и Сједињеним Државама, јер постоји страх да Јапанци, искрцавајући у великом броју, припреме поваданску акцију против Порт Мореаја.

Порт Мореај је највећа трговачка и ратна лука на Новој Гвинеји, која је била од стране Британаца моћно утврђена, будући да је својим положајем на југоисточном крају острва имала да послужу као одбрамбени положај Аустралије. Јапанци већ два мјесеца врше јака бомбардовања те луке, коју су сада, својим масовним искрцавањем у папунаскоме дијелу Нове Гвинеје, довели у нарочиту опасност од контрпристрасног напада са копна и из ваздуха.

Немачка акција око британских острва

Немачки су борбени апарати још извршили извјешајеве летова над обалским зонама Енглеске и око британског острва. Источно су од Диепа немачки авиони напали ватреним оружјем енглеску минорност. Сви су се авиони вратили неповриђени у своје базе.

Немачке подморнице и авиони су током прошле седмице разорили 360.000 тона ратног материјала одређеног за Совјетски Савез. Већина тог огромног материјала разорена је у Сјеверном леденом мору.

В Шпанија активно судјелује у кристалој војни против црвеног московског терора

Савезе се из Сан Себастијана да су 25 ов. мј. пропутвали кроз овај град доброволци шпанске плаве дивизије, који путују за Њемачку, одакле ће се даље отпремити на руски фронт.

Читав Европа било радом било одлучено судјелује против црвене опасности, која је пријетила вјековима стеченој цивилизацији.

Распршене све непријатељске подморнице на Далеком Истоку

Разарањима и оштећењима која су јапанска ваздухопловска средства задала непријатељским подморницама, околенија је практично јединица од англосаких подморница у азијским водама. Приче почетка рата налазило се у Манлилу тридесетак сјевероамерикашких подморница, 12 у Хонгконгу и Сингапуру и двадесетак холандских у Борнеу. Укупно је приликом избијања рата било око 150 сјевероамерикашких подморница. Сада се може рећи да је јапанска морнарица разорила или уништила све непријатељске подморнице, које су кристалиле водама Источне Азије.

Акције Мађара на источном фронту

Мађарски генералштаб је данас објавио сљедеће комунике: Прогнози да на југу изврше операције мађарских трупа јужно од Бороњежа, где су одбили непријатељске нападе на источну илулују на Дулу. Савјетски су сви покушаји прелазе преко ријеке. Најзад армија је одбила сваког нападника. Осим тога, још су успели да изврше акције у овим положајима. Мађарске трупе настављају акцију чишћења терена од изолованих непријатељских трупа. На завршетку овог комуника саопштава се, да су мађарски оклопници и брзи одреди учествовали у освајању Ростова. Моторизовани и оклопници одреда 2 мађарске армије су, словима непријатељски отпор, отпочели запосијање доњег сектора Дуна.

Јапански успјеси на Далеком Истоку

Јапанске ваздухопловне снаге су извршиле 22 јула жестоко бомбардовање Чунгкинга. То је прво ваздушно бомбардовање које је Чанг Кај Шекова престјоница претрпела од почетка рата. Сва војна постројења су тешко погођена; 3 ваздухопловне фабрике које припадају врховном комитету одбране Чунгкинга потпуно су разорене. Један авион је разоран на земљи. Напад је трајао 3 сата.

Ескадриле јапанске морнарице су 22 фебруара до 22 јула обориле 325 авиона и разориле на земљи још 109 тона напада на непријатељске базе Нове Гвинеје, Саломонских острва, а сјеверног краја Аустралије. Током ових операција изгубили су Јапанци 54 авиона. Као што се савијаје на Мејбура претстављају ефеденте искрцање у Популици нову велику опасност за Мореај.

Санање се из авиационих извора да су јапанске снаге до сада у азијским водама потопиле или оштетиле 97 непријатељских подморница.

Моћне јапанске ваздухопловне формације бомбардера извршиле су жестоке нападе на главно мјесто провинције Јунан.

Чанг-Кај-Шекова жена је отпутовала за Сједињене Државе, где има да затражи помоћ што је чунгкињској војсци најхитније потребна.

ЊЕМАЧКИ БИЛТЕН ОД 26 ЈУЛА 1942-XX

Фиреров Главни Стан јавља:

Југоисточно од Ростова извршен је у жестоком борбама прелаз преко Дона. Непријатељски покушаји образовања одбрамбеног фронта на јужној обали Дона су пропали. Ваздухопловство је потопило на ушћу Дона једну совјетску топовницу. Немачки борбени апарати су на Волги напали два брода цистерне за петролеј од укупно 6000 тона, и потопили 3 велике барке натоварене снабдевањем. У великом донском базену су немачке и румунске трупе у борбама са непријатељским пјешадијским и оклопљеним снагама стигле до Дона. У предјелу Бороњежа сломили су и јуче совјетски локални напади о сјајни борбени дух наших трупа. Сјеверозападно од Бороњежа развијене су непријатељске трупе. Непријатељски противнапади остали су без успјеха. На самоме сектору једне дивизије разорено је 48 борних кола. На осталим дјеловима источног фронта владала је само локална активност.

На Малти су настављена разарања постројења, аеродрома, лука и Хаффа. Пред Порт Саидом оштећен је један велики трговачки брод.

Њемачка авиација је на источној обали Енглеске бомбардовала носас са великим бројем бомби једну луку. Послије жестоких експлозија дошло је до великих пожара.

Након што су изоловани авиони насумице бацили бомбе на Рајнску Област и у предјелу Мајна, напали су британски авиони носас западно Њемачку. Цивилно становништво је претрпело губитке. Нарочито у становним четвртима задане су штете зградама. Ноћни ловци су оборили 11 нападачких бомбардера. Совјетски бомбардери су извршили бесплдне ометачке нападе на Источну Пруску. Совјетске ваздухопловство је 24 и 25 јула изгубило 128 авиона. Немци су изгубили 5 апарата.

Велики успјеси подморничке атланске акције против америкашких подморница

Овај успјех постигнут је су 24 јануара, када је америкашким војскама изјављено да је један ванредни брод, који је у Атланском океану потопио 18 трговачких бродова од укупно 125.000 тона. За сљедећих шест мјесеци потопљено је 616 бродова од укупно 3.843.200 тона. Овај успјех постигнут је 477 бродовима из америкашких водама у укупном износу носивости од 2.917.600 тона. Током ваздухопловне акције оборено је 176 јединица од укупно 1.355.500 тона. Командант немачке ратне морнарице адмирал Редер упутио је приликом завршене шест мјесеци активности телеграм адмиралу команданту немачких подморница, у којему је названо официрица и посадама своју нарочиту похвалу за сјајне подвиге.

Нове објаве рата

Немачки листови иронично коментаришу нови театарлији гест претсједника Рузвелта, који је потписао проглас ратног стања између Сједињених Држава и Мађарске, Румуније и Бугарске. Листови истичу да је претсједник забавио да су те земље већ прекинуле дипломатске везе са Сјеверном Америком и Енглеском, објавивши на тај начин ратно стање између њих и дијелу англосаких сила. Сада Рузвелт мисли да тим гестом задовољају Совјете, који би међутим више вољели да добију какву стварну помоћ.

Још једна звјездица придаје се сјевероамерикашкој застави

Лист Бостон Хералд је јавио да ће се први америкашки војни пројект новог застави Сједињених Држава додати још једна звјездица. Као што је познато, те звјездице представљају државе, које се налазе у саставу Конфедерације, док би нова звјездица имала да претставља Канаду. Америкашким листови потсјећају да Канада, према уставу, има права да када год зажели прекине везе које је везују са Британским Царством, а да Велика Британија нема никаквог права да је било на који начин у томе спречава.

КРАТКЕ ВИЈЕСТИ

ИЗ ИНОСТРАНСТВА

— Довршена је предаја свих непријатељских индустрија и предузећа у руке јапанских државних, те су постројела већ обновила своју делатност.

— Сјевероамеричка федерална поштарница да је од почетка рата 10.000 станица стављено под стражу или интернирано у Сједињеним Државама.

— У сјевероамеричким политичким и привредним круговима, влада бојати од инфлације, Чикаго припреда Сједињених Држава налази се у опасности да буде уништен, а ратни напори су обилно оружјем, Финансијери и економисти заштити оштру рјешу против инфлационог програма.

— Тешкоћа у којој се налазе Сједињене Државе услед омањане сировина патеља је изаду да понаше у обимне земље америкашког континента изабројале тог вичаре са залатом да потраже сурогате у Мексико, многобројни тешкари траже науче, који је глада од највеће рат жељивих терена. Открива се један сурат који је кроз година дава дају производа сличан гужу.

— На дан 1. августа потписане се савјетско-америкашким трговачки уговор, који проглашава развијање робе са 148 милиона резет. Аргентина ће слати у вјешини 10 милиона кинтала житарница; тај терет ће се транспортовати шпанским бродовима.

— Један комунике главогана стана америкашких наоружаних снага у југозападном Пацифику јавља да су Јапански авиони први пут од почетка рата на Далеком Истоку бомбардовали источну обалу Аустралије.

— Италијански прекоокеански брод Континентал и један јапански брод стигли су у Лоренцо Маркез, где је укрцано 7500 тона немачких функционера и грађана Сједињених Држава ране настанали у источној Азији или у сјевероамеричким водама. Јапанци, ради разјешања са јапанским дипломатима и грађанима који стижу са америкашким континента.

— Гован је дао нове инструкције за трговачку индустрију у оквиру пасажне и дослужности индуског народа.

— Данас је кренуо за Азоре један велики контејнер португалских трупа ради извјешаја. Један други контејнер је у рјешу за Мадрид, кренуо у пут.

— Централни Уред индијске нације претресло је у Бомбају. У истоветном дану је 9 августа одржати Пазиндји конгрес.

— У Сједињеним Државама уапшеним испљеним селима 147.000 особа ствари порицају, под оптужбом да су се бавиле шпијунством.

— Један британски авион је напало бомбама и истрљеском ватром један француски бомбардер. Бомба је испала је било АР. Румунији. Броду је, иако је застрадао, успјело да стигне до базе.

Цитирајући „Обо“ — Цетиње